

Písemné dělení

dvojciferným dělitelem

Dvojciferný dělitel

Zadání

$$8\ 254 : 32 =$$

Řešení

$$\begin{array}{r} \overline{82}54 : 32 = 257 \text{ (zb. 30)} \\ -64 \\ \hline 185 \\ -160 \\ \hline 254 \\ -224 \\ \hline 30 \end{array}$$

odhad $80 : 30 = 2$
 $82 : 32 = 2$
 $2 \cdot 2 = 4; 2 \cdot 3 = 6$
 $82 - 64 = 18,$
připíšeme 5; atd.
...
(zbytek 30)

dělenec	dělitel	podíl
8 254	: 32	= <u>257</u> (zbytek 30)

1. Postupně dělíme děleence dělitelem. Pomáháme si zaokrouhlením na desítky. Zpětně podíl vynásobíme dělitelem a odečteme ho, tím vypočteme zbytek. Podíly u dílčího dělení musí být jednociferné. Odečítání lze provádět ve zkráceném zápisu i z hlavy.

Zbytek nesmí být větší než dělitel. Pokud toto nastane, musíme jednociferný podíl opravit (o jedničku ho zvětšit).

Po vynásobení nám v dílčím kroku nesmí vzniknout číslo větší, než je číslo, které dělíme. Pokud toto nastane, musíme jednociferný podíl opravit (o jedničku ho zmenšit).

Např. $185 : 32$ by podle odhadu $180 : 30$ mělo být 6, ale 6 se nám nevejde, $6 \cdot 32 = 192$, což je mnoho (více jak 185 a rozdíl $185 - 192$ by pak vyšel záporně), takže musíme zvolit číslo menší, tj. 5. Tento samý problém nastává zde i u čísla 7.

Zkouška

$$\begin{array}{r} 257 \\ \cdot 32 \\ \hline 514 \\ 771 \\ \hline 8224 \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 8\ 224 \\ 30 \\ \hline 8\ 254 \end{array}$$

2. Provedeme kontrolu výpočtu vynásobením podílu a dělitele. Následně přičteme zbytek.

Dělení desetinných čísel 10 a 100

Zadání

$$17,3 : 10 =$$

Řešení

$$17,3 : 10 = \underline{\underline{1,73}}$$

Zadání

$$62,5 : 100 =$$

Řešení

$$62,5 : 100 = \underline{\underline{0,625}}$$

Přepisujeme nulu.

Desetinná čárka se u děleence posouvá o tolik pozic, kolik je nul v druhém děliteli.